
EEN BIBLIOTHEEK VOOR IEDEREEN: VAN WSOB NAAR NETWERKAGENDA

Publicatie/Dossier vervolgpagina

Op 1 januari 2015 trad de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) in werking. In artikel 29 van de Wsob is vastgelegd dat deze na vijf jaar geëvalueerd diende te worden. Deze evaluatie werd uitgevoerd door KWINK groep, Panteia en Rebel Group, in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Naar aanleiding van deze evaluatie heeft de Raad voor Cultuur een advies uitgebracht over de staat van het Nederlandse bibliotheekstelsel. Deze rapporten zijn op 11 februari 2020 gepresenteerd aan de Tweede Kamer.

In de bijbehorende brief besteedde minister Van Engelshoven van OCW aandacht aan de positieve ontwikkelingen in het bibliotheeklandschap, maar noemde zij ook verbeterpunten, onder andere met betrekking tot de bereikbaarheid van de bibliotheek en de leesvaardigheid van jongeren. Een convenant tussen de betrokken partijen, dat op 30 september werd ondertekend, bracht de gewenste situatie dichterbij. Dit convenant is gericht op een gespreid en toegankelijk lokaal netwerk van bibliotheken, zonder drempels voor de jeugd, als onderdeel van een sterk stelsel. Het convenant werd concreet uitgewerkt in de Netwerkagenda, waarvan in het voorjaar van 2022 een nieuwe update verscheen.

KWINK groep: Evaluatie Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen

KWINK groep, Panteia en Rebel Group onderzochten de doeltreffendheid en effecten van de verschillende doelstellingen uit de Wsob. Over het algemeen bieden bibliotheken een brede

verscheidenheid aan producten en diensten, waarbij zij regelmatig samenwerken met andere partijen. De mate van succes van de invulling verschilt echter per bibliotheek. Hoewel er de afgelopen jaren meer samenhang is gekomen in de sector, verloopt de samenwerking op bepaalde punten nog moeizaam. Het gebruik van de digitale bibliotheek is gestegen, maar organisatorisch gezien zijn er nog verbeterpunten. Vrijwel alle stakeholders zijn positief over de komst van de Wsob. Zij wijzen echter op het ontbreken van een aantal onderwerpen in de wet, zoals een verplichting voor gemeenten om een bibliotheekvoorziening te financieren en een verbod op het heffen van jeugdcontributie. Daarnaast missen stakeholders kwaliteitsnormen voor het bibliotheekwerk en opleidings- en competentievereisten voor bibliotheekmedewerkers. Volgens KWINK groep is de omgang met deze verbeterpunten van groot belang voor het verdere succes van de Wsob.

[Lees het rapport van KWINK groep hier](#)

Raad voor Cultuur: Een bibliotheek voor iedereen

In februari 2020 bracht de Raad voor Cultuur op basis van onderzoek van KWINK groep haar advies uit over de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), die op 1 januari 2015 in werking trad. De raad ziet dat het huidige stelsel van openbare bibliotheken onder hoge druk staat, onder meer door flinke bezuinigingen. Zij verwacht een verdere afname van het aantal bibliotheekvoorzieningen. De verschillen in het aanbod tussen gemeenten zullen daardoor toenemen. De Raad voor Cultuur roept op om het tij te keren, onder meer door ervoor te zorgen dat alle Nederlanders toegang hebben tot de vijf bibliotheekfuncties, door een Nationale Bibliotheekagenda te creëren, door in te zetten op leesmotivatie vanaf het eerste levensjaar en door de expertise van bibliotheekmedewerkers te vergroten.

[Lees het rapport van de Raad voor Cultuur hier](#)

Bibliotheekconvenant: Werken aan drie maatschappelijke opgaven

Op 30 september ondertekenden vertegenwoordigers van de drie overheidslagen – Rijk, provincie en gemeente – en van de Nederlandse bibliotheken het Bibliotheekconvenant 2020-2023, dat op 1 oktober inging. In dit convenant zijn drie maatschappelijke opgaven vastgelegd waaraan de betrokken partijen de komende drie jaar gezamenlijk zullen werken: het bevorderen van geletterdheid en leesplezier, de inzet op digitale inclusie en digitaal burgerschap en het opzetten van het nieuwe landelijke programma Leven Lang Ontwikkelen. Om die doelen te bereiken, moet iedere inwoner van Nederland binnen een redelijke afstand toegang hebben tot een volwaardige openbare bibliotheek, die alle vijf kernfuncties vervult en op die manier een relevante bijdrage levert aan de maatschappelijke opgaven. Ook is er veel aandacht voor de intensieve samenwerking partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau, in de vorm van de Netwerkagenda die vanaf 2021 in werking treedt.

[Lees het Bibliotheekconvenant hier](#)

Netwerkagenda: Uitwerking van het Bibliotheekconvenant

Om invulling te geven aan de afspraken uit het convenant is door lokale bibliotheken, POI's en de KB in gezamenlijkheid de Netwerkagenda 2021-2023 geschreven. Deze Netwerkagenda bevat de uitwerking

van drie maatschappelijke opgaven, plus acht stelseluitdagingen voor het bibliotheekstelsel. Bij de uitwerking van de drie maatschappelijke opgaven zijn ook vertegenwoordigers van de drie overheidslagen geraadpleegd. Belangrijk bij het uitvoeren van de Netwerkagenda is het intensiveren van de samenwerking in gespreide en gedeelde verantwoordelijkheid van de lokale, provinciale en landelijke bibliotheekvoorzieningen. Het manifest verwoordt de principes voor de volgende fase in de netwerksamenwerking.

[Lees de Netwerkagenda hier](#)

Update Netwerkagenda: Samenwerken en vernieuwen

Met de Netwerkagenda in de hand werden snel stappen gezet. In het voorjaar van 2022 verscheen daarom een update van de Netwerkagenda. In deze update te lezen hoe de plannen zoals geformuleerd in de eerste versie tot nu toe tot uitvoering zijn gebracht. Bibliotheken kunnen deze update inzetten om met elkaar en andere partijen in gesprek te gaan over de ontwikkelingen die het bibliotheekveld doormaakt. Waar het thema van de eerste versie van de Netwerkagenda beginnen en doorpakken was, staat 2022 voor samenwerken en vernieuwen. Het plan is om het document jaarlijks van een nieuwe slag te voorzien, zodat het hele bibliotheekveld op de hoogte is van de ontwikkelingen die in dit kader plaatsvinden.

[Lees de update van de Netwerkagenda hier](#)